

MATEMAATTIS-LUONNONTIETEELLINEN TIEDEKUNTA, HELSINGIN YLIOPISTO

Opetustaidon arviointi

Opetustaito arvioidaan Helsingin yliopistossa opetus- ja tutkimustehtäviä täytettäessä ja dosentuuria haettaessa. Opetustaidon arvioinnissa kiinnitetään huomiota hakijan opetustaitoon kokonaisuutena. Arvioinnissa huomioidaan Helsingin yliopiston johtosäännössä (§ 34) määritellyt opetustaidon osa-alueet: opetuskokemus, pedagoginen koulutus, taito tuottaa oppimateriaalia, muut opetustoimessa saavutetut ansiot ja tarvittaessa opetusnäyte sekä osallistuminen tohtori-koulutukseen. Arviointiasteikkona käytetään tutkinto- ja oikeusturvajohtosäännön § 38 mukaista, 5-portaista, sanallista asteikkoa, jossa keskimäinen taso on "hyvä". Matemaattis-luonnontieteellisessä tiedekunnassa arviointi toteutetaan **kokonaisarviointina**, jossa eri osa-alueet huomioiden opetustaitotoimikunta antaa yhden loppuarvosanan 5-portaisella asteikolla: *välttävä – tyydyttävä – hyvä – kiitettävä – erinomainen*.

Opetustaidon arvioitavat osa-alueet on koottu opetustaidon arviointimatriisiin, johon on kuvattu kunkin osa-alueen osalta vaatimukset kullekin asteikon arvosalalle. Kullekin opetustaidon osa-alueelle annetaan arvosana matriisiin mukaisesti. **Opetustaidon kokonaisarvosana ei välttämättä ole arvioitavien osa-alueiden matemaattinen keskiarvo**, vaan eri osa-alueet voivat kompensoida toisiaan tai painottua eri tavoin esimerkiksi suhteessa täytettävään tehtävään ja sen vaatimuksiin. Yhtenä opetustaidon osa-alueena on johtosäännön mukaisesti **opetusnäyte**, jonka arviointia varten on laadittu oma erillinen opetusnäytteen arviointimatriisi. Opetusnäytteen osatekijät arvioidaan matriisiin mukaisesti, ja kokonaisarvosanaa määriteltäessä osatekijöistä annetut arvosanat voivat kompensoida toisiaan. **Opetusnäytteen arvio huomioidaan opetustaidon kokonaisuutta arvioidessa.**

Rehtorin päätöksellä (päivitetty 9.9.2022) määritellään eri tehtävien vähimmäisvaatimukset opetustaidon kokonaisarvioinnin osalta seuraavasti:

- dosentin arvo: opetustaito kokonaisuutena vähintään hyvä (yliopistolaki § 89). Opetusnäytteen voi uusua, jos se katsotaan niin heikoksi, ettei kokonaisarvosanaksi muodostu vähintään hyvä.
- tenure 1. taso (assistant professor): opetustaito kokonaisuutena vähintään tyydyttävä
- tenure 2. taso (associate professor): opetustaito kokonaisuutena vähintään tyydyttävä
- professori (full professor): opetustaito kokonaisuutena vähintään hyvä
- vanhempi yliopistonlehtori: opetustaito kokonaisuutena hyvä
- yliopistonlehtori: opetustaito kokonaisuutena vähintään hyvä
- yliopisto-opettaja: opetustaito kokonaisuutena vähintään hyvä

Rekrytointiohjeissa (tarvitaan dekaanin päätös) kuvattava kaikissa tehtävänäytöissä:

- mitä opetustaitovaatimus tarkoittaa arvosanana, erityisesti tenuren osalta mitä "tehtävässä vaadittava opetustaito" tarkoittaa – esim. "tyydyttävä opetustaito"
- mihin koulutusohjelmaan/ohjelmiin annettava opetus kohdistuu

OPETUSTAIDON ARVIOINTIMATRIISI

- Opetuskokemuksessa huomioidaan kurssimuotoinen opetus, myös intensiiviopetus, kenttäkurssit jne., *tarvittaessa* muukin kuin yliopisto-opetus

Arviointi	Välttävä	Tyydyttävä	Hyvä	Kiitettävä	Erinomainen
Opetustaidon osa-alue 1. Opetuskokemus - Opetuskokemuksen määrä ja laatu - Opinnäytteiden ohjaus	- opetuskokemus: ei kokonaisia kursseja, mutta laskuharjoituksia tai avustavassa roolissa kursseilla - meneillään olevaa ohjausta, ei valmiita opinnäytteitä	- opetuskokemus: vastuuopettajana vähintään yhdellä kurssilla tai merkittävästi avustavaa opetusta - ohjaus: vähintään yksi valmis opinnäyte	- opetuskokemus: vastuuopettajana vähintään kahdella kurssilla tai yhdellä kurssilla ja merkittävästi avustavaa opetusta - kerää pääsääntöisesti palautetta opiskelijoilta ja huomioi sen opetuksensa kehittämiseksi - ohjaus: vähintään kaksi valmista opinnäytettä	- opetuskokemus: vastuuopettajana vähintään kolmella eri kursilla -kerää säännöllisesti palautetta opiskelijoilta ja hyödyntää sitä opetuksensa kehittämisessä - ohjaus: vähintään kolme valmista opinnäytettä	- opetuskokemus: vastuuopettajana vähintään viidellä eri kursilla, vähintään yhden uuden opintosuunnan suunnittelu - kerää systemaattisesti palautetta opiskelijoilta osana opetuksen kehittämistä - ohjaus: vähintään viisi valmista opinnäytettä, mukaan lukien vähintään kaksi väitöskirjaa
2. Pedagoginen koulutus - yliopistopedagogiikan opinnot tai opettajan pedagogiset opinnot - opettajankoulutus, -tutkinto - muut pedagogiset opinnot ja kurssit	- erittäin vähän pedagogisia opintoja tai pedagogista koulutusta	- 5 op opettajan pedagogisia tai yliopistopedagogiikan opintoja	- vähintään 10 op opettajan pedagogisia tai yliopistopedagogiikan opintoja	- vähintään 25 op opettajan pedagogisia tai yliopistopedagogiikan opintoja	- vähintään 60 op opettajan pedagogisia tai yliopistopedagogiikan opintoja
3. Taito tuottaa oppimateriaalia	- vähän tuotettua ja/ tai julkaistua oppimateriaalia	- jonkin verran tuotettua ja/ tai julkaistua oppimateriaalia	- vähintään kurssin oppimateriaalit valmisteltu ja julkaistu tai jaettu opiskelijoille verkossa	- usean kurssin oppimateriaalit valmisteltu ja julkaistu ja jaettu avoimesti verkossa	- usean kurssin oppimateriaalit valmisteltu ja julkaistu kirjana tai avoimena verkkokursina (esim. MOOC)

4. Muut opetustoi- messa saavutetut an- siot (KS. LISTA ALLA)	- vähän osallistu- mista ja näyttöä an- sioista	- vähintään yksi koh- dista A-G	- vähintään kaksi koh- dista A-G tai poikkeuk- sellisen suuret ansiot yhdessä kohdista.	- vähintään kolme koh- dista A-G tai poikkeuk- sellisen suuret ansiot kahdessa kohdista tai vähintään kaksi peda- gogista julkaisua	- vähintään neljä koh- dista A-G - sen lisäksi poikkeuk- sellisen suuret ansiot vähintään kahdessa kohdista, tai useita kansainvälisiä peda- gogisia julkaisuja
5. Opetusnäyte (erilli- sen matriisin mukaan					

Muihin opetusansioihin **lasketaan:**

- A. koulutusohjelman johtajuus, johtoryhmän jäsenyys
- B. osallistuminen opetusta ohjaavien asiakirjojen laadintaan (mm. opetussuunnitelmat, opiskelijavalinnat)
- C. opetukseen liittyvät asiantuntijatehtävät (mm. opetustaitotoimikunta)
- D. opetuksen kehittämiseen liittyvät yliopistotason, kansalliset ja kansainväliset työryhmät
- E. opetuksen kehittämishankkeet
- F. opetukseen liittyvät kunniamaininnat ja palkinnot
- G. muut merkittävät opetusansiot

OPETUSNÄYTTEEN ARVIOINTIMATRIISI

Hakijalle julkisessa verkossa ohjeita opetusnäytteestä

Dosentuurin hakijalle ohjeita:

- opetusnäyte saa olla omasta aiheesta haettavan dosentuurin alalta
- tulee kohdistaa kandi- tai maisteriopiskelijoille
- Pitää olla opetusta, jolla kohderyhmä, **ei tieteellinen esitelmä**

Valintatoimikunnalle kirjoitettaviin ohjeisiin:

- Tehtävänäytöissä kaikille näytteen antajille sama aihe
- Opetusnäyte tulee olla haettavan tehtävän sijoitus-koulutusohjelmasta (kandi- tai maisteritasolle) ja taso tiedotettava hakijoille selkeästi. **Tarvittaessa lausunnossa todetaan, onko hakijalla opetuskielitaito, joka palvelee haettavan tehtävän tarpeita.**

Arviointi- kohde	välttävä	tydyttävä	hyvä	kiitettävä	erinomainen
Kohde- ryhmän huomi- ointi	Kohderyhmää ei ole huomioitu. Aiheen käsittely on selvästi liian haasteellinen tai yksinkertainen.	Kohderyhmä on huomioitu osittain. Aiheen käsittely on hieman liian haasteellinen tai yksinkertainen.	Kohderyhmä on huomioitu, aiheen käsittely on kohderyhmälle sopivan tasoinen.	Aiheen käsittely on kohderyhmälle sopiva ja haastaa opiskelijat oppimaan	Aiheen käsittely on kohderyhmälle sopiva sekä haastaa ja innostaa opiskelijat oppimaan
Osaamis- tavoitteet	Osaamistavoitteita tms. aiheeseen orientoitumista ei esitellä.	Kuulijoita autetaan orientoitumaan aiheeseen esittelemällä opetusnäytteen rakennetta, teemoja tai muuta jäsenystä.	Opetusnäytteen alussa esitellään osaamistavoitteet.	Osaamistavoitteet esitellään alussa, näyte osoittaa niihin pyrkimystä ja niihin palataan näytteen lopussa.	Osaamistavoitteet esitellään ja ne ovat tarkoituksenmukaiset aikaan ja kohderyhmään nähden. Niihin palataan näytteen lopuksi.

Opetusmenetelmät ja materiaalit	<p>Opetus on puhtaasti tiedon jakamista.</p> <p>Opetettavaa asiaa ei havainnollisteta.</p>	<p>Opetus on lähinnä tiedon jakamista.</p> <p>Opetettavan asian havainnollistaminen on vähäistä.</p>	<p>Opetuksessa on tiedonjakamisen lisäksi vuorovaikutteisuutta tai se on muuten opiskelijoiden ajattelua aktivoivaa.</p> <p>Havainnollistaminen tuo esiin teorian ja käytännön välisiä yhteyksiä.</p>	<p>Opetusmenetelmät sisältävät opiskelijoiden oppimista aktivoivan elementin.</p> <p>Havainnollistaminen luo teorian ja käytännön välille uusia yhteyksiä.</p>	<p>Opetus huomioi opiskelijat aktiivisina tiedonrakentajina.</p> <p>Havainnollistaminen luo teorian ja käytännön välille oivaltavia yhteyksiä.</p>
Ajankäyttö	<p>Valittua materiaalia on aivan liikaa tai liian vähän annettuun aikaan nähden.</p>	<p>Valittua materiaalia on runsaasti tai vähäisesti annettuun aikaan nähden tai opetuksessa on kiireen tuntua.</p>	<p>Valittua materiaalia on sopivasti annettuun aikaan nähden.</p>	<p>Valittua materiaalia on sopivasti annettuun aikaan nähden ja aika on hyödynnetty mielekkäällä tavalla.</p>	<p>Valittua materiaalia on sopivasti annettuun aikaan nähden ja aika on hyödynnetty pedagogisesti mielekkäällä tavalla.</p>
Esiintyminen, vuorovaikutus	<p>Hakija on keskittynyt suorittamaan opetusnäytteestä; kontakti yleisöön on vähäistä, puheääni ei kuulu riittävästi opetustilassa tai puheesta ei aina saa selvää.</p>	<p>Hakija ottaa kontaktia yleisöön, puheääni on kuuluvaa, puheesta ei välttämättä aina saa selvää. Hakija esittää yksittäisiä kysymyksiä tai vastaa yleisön kysymyksiin.</p>	<p>Hakijan kontakti yleisöön on luonteva ja asiallinen. Hän esittää yleisölle aktivoivia kysymyksiä ja vastaa kysymyksiin asiallisesti.</p>	<p>Hakijan kontakti yleisöön on luonteva ja vuorovaikutukseen kannustavaa. Hakija saa aikaan oppimiseen innostavan ilmapiirin.</p>	<p>Hakijan kontakti yleisöön on luonteva. Hän rohkaisee ja kannustaa opiskelijoita vuorovaikutukseen. Hakija saa aikaan oppimiseen innostavan, luottamuksellisen ilmapiirin.</p>